

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind întărirea disciplinei contractuale între comercianți și furnizori

Analizând propunerea legislativă privind întărirea disciplinei contractuale între comercianți și furnizori, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B373 din 3.09.2009,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect întărirea disciplinei contractuale între comercianți și furnizori, intervențiile legislative vizând, potrivit inițiatorilor, optimizarea și clarificarea relațiilor comerciale dintre comercianți și furnizori.

Propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituție, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Inițiatorii vizează instituirea unor sancțiuni contravenționale pentru nerespectarea termenelor de plată stabilite în contractele încheiate între comercianți și furnizori.

Semnalăm că este contrar principiilor dreptului ca, pentru aceeași faptă, și anume nerespectarea termenelor de plată stabilite în contracte, să fie instituite două sancțiuni: pe de o parte, o sancțiune contractuală, constând în daune moratorii, care pot fi, după caz, cele stabilite în contracte sau dobânda legală, potrivit Ordonanței Guvernului nr.9/2000 privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești, și o sancțiune contravențională, administrativă, constând în plata unei amenzi. Se încalcă astfel principiul de drept *non bis in idem*.

3. Demersul de reglementare a întăririi disciplinei în relațiile contractuale nu este nou, preocupări în acest sens existând și în trecut. Astfel, în anul 2002, a fost adoptată Legea nr.469 privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei contractuale. Prin promovarea Legii nr.469/2002, s-a urmărit rezolvarea unor probleme stringente cu care se confruntă operatorii economici, determinate de indisciplină în relațiile de afaceri și contractuale, care induceau multiple disfuncționalități în economia reală. Potrivit art.1, acel act normativ se aplica *„tuturor contractelor încheiate pentru realizarea actelor de comerț de către agenții economici comercianți, persoane juridice, și comercianți, persoane fizice, denumite în continuare părți contractante, indiferent de forma de proprietate”*.

Legea nr.469/2002 a fost abrogată recent prin Legea nr.246/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.450 din data de 30.06.2009. În Expunerea de motive a legii de abrogare se precizează că *„Rolul acestui act normativ ar fi trebuit să constea în limitarea blocajului financiar și în fluidizarea schimburilor comerciale însă, prin dispozițiile sale, scopul acestui act normativ este deturnat. Legea nr.469/2002 instituie o normă paralelă în raport cu prevederile dreptului comun în materia obligațiilor (art.942 și urm. din Codul civil, art.43-44 din Codul comercial), fără ca edictarea acestui cadru normativ special să fie justificată de un efect favorabil asupra circuitului comercial, în general, și asupra mediului de afaceri, în general. Totodată, legea instituie o serie de obligații în sarcina comercianților, persoane fizice și juridice, și a unor sancțiuni pentru nerespectarea acestora, care reprezintă limitări substanțiale ale libertății contractuale.”* Toate aceste argumente privind incorectitudinea instituirii de norme derogatorii de la regimul de drept comun al obligațiilor rezultând din contracte, subzistă și în privința prezentei propuneri legislative.

Totodată, menționăm că între argumentele care au justificat inițierea Legii nr.469/2002 a fost și necesitatea adaptării legislației interne la prevederile Directivei 2000/35/EEC din data de 20 iunie 2000 privind combaterea întârzierii plății în tranzacțiile comerciale. Acest act comunitar nu a avut în vedere instituirea, în sarcina comercianților, a obligației de a include în contracte anumite clauze, cu atât mai puțin a unor clauze privitoare la penalități și a anumitor sancțiuni contravenționale pentru nerespectarea acestora. Directiva concepe trei instrumente principale pentru combaterea întârzierii plății, respectiv:

- a) perceperea unor dobânzi pentru întârziere, în cuantum determinat, raportat la valoarea dobânzii Băncii Centrale Europene;
- b) introducerea posibilității pentru părți de a prevedea clauze de rezervare a dreptului de proprietate;
- c) instituirea unei proceduri simplificate pentru învestirea cu formulă executorie.

Toate aceste mecanisme au fost transpuse în legislația românească prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.119/2007 privind măsurile pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contracte comerciale.

Ca urmare, apreciem că în legislația românească există suficiente reglementări privind combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contractele comerciale, reglementări care corespund și normelor comunitare.

4. În ceea ce privește definirea comercianților, respectiv a furnizorilor, precum și reglementarea termenelor maxime de plată stabilite între comercianți și furnizori, semnalăm că recent, la data de 16 septembrie 2009, a fost adoptată de Camera Deputaților, în calitate de cameră decizională, **Legea privind comercializarea produselor alimentare** care, în prezent, se află la promulgare. La art.2 din acest act normativ sunt definiți termenii „comerciant”, respectiv „furnizor”. Totodată, la art.8 sunt stabilite termenele maxime pentru efectuarea plăților între comercianți și furnizori, iar la art.10 penalitățile pentru neîndeplinirea, în termenul stabilit, a obligației de plată.

Ca urmare, dacă s-ar adopta propunerea legislativă în forma transmisă spre adoptare, s-ar crea paralelisme legislative.

5. Din punct de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă semnalăm următoarele:

a) Potrivit art.39 alin.(1) din Legea nr.24/2000, titlul trebuie să cuprindă **obiectul reglementării exprimat sintetic**. Menționăm că exprimarea din titlu este mult prea generală, dând impresia că propunerea legislativă ar viza întărirea disciplinei contractuale între toți comercianții și furnizorii care se află în raporturi contractuale, deși la art.2 lit.a) se specifică faptul că sfera noțiunii de „comerciant” conține doar *„persoanele juridice ce desfășoară comerțul în locuri special amenajate ca suprafețe comerciale, entități cunoscute generic sub denumirea de hipermarket sau supermarket”*. Totodată, la art.2 lit.b) se prevede că furnizorii sunt doar *„producătorii agricoli, producătorii din industria alimentară, precum și companiile distribuitoare ce desfășoară raporturi contractuale cu entitățile mai*

sus menționate". Este deci evident că intervențiile legislative vizează reglementarea unor aspecte particulare ale raporturilor contractuale, și nu o reglementare generală a acestora.

b) Gruparea articolelor în capitole este specifică proiectelor de acte normative de mare întindere. Potrivit prevederilor art.49 alin.(2) din Legea nr.24/2000, la reglementările de mică întindere nu este necesară gruparea articolelor în capitole.

c) La partea introductivă a **art.2**, pentru o exprimare proprie stilului normativ, în locul sintagmei „următoarele definiții” din finalul textului, trebuia folosită sintagma „următoarele **semnificații**”.

d) La **art.3 alin.(1)**, pentru rigoarea exprimării, în locul expresiei „a facturilor fiscale rezultate” ar fi trebuit să fie folosită expresia „a facturilor fiscale **emise**”.

La **alin.(2)**, sintagma „produsele agroalimentare” nu este conformă cu terminologia utilizată la nivelul normelor comunitare. În acest sens, semnalăm că art.2 din Regulamentul (CE) al Parlamentului European și al Consiliului nr.178/2002 de stabilire a principiilor și cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranță Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare, definește expresia „**produs alimentar**” ca fiind orice substanță sau produs, indiferent dacă este prelucrat, parțial prelucrat sau neprelucrat, destinat sau prevăzut în mod rezonabil a fi ingerat de oameni.

e) La **art.4**, în locul sintagmei „a reduce termenul maxim de plată fixat la Art.3 alin.(2)” ar fi fost mai indicată sintagma „**reducerea termenului** maxim de plată **prevăzut la art.3 alin.(2)**”.

f) La **art.5**, formularea „termenele de plată mai sus menționate” nu este recomandată de normele de tehnică legislativă. Trebuia, de aceea, folosită sintagma „termenelor de plată **prevăzute la art.3 alin.(2)**”.

g) La **art.6**, în acord cu prevederile art.8 alin.(4) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare, amenda trebuia stabilită între o limită minimă și una maximă.

h) La **art.7**, având în vedere că nu toate organele de control fiscal ale Gărzii Financiare constată sau aplică amenzi, pentru rigoarea normei, ar fi fost mai indicată sintagma „Contravenția prevăzută la art.6 se constată și se sancționează de persoane anume desemnate din organele de control ale Gărzii Financiare”.

Totodată, norma fiind constituită dintr-o singură ipoteză juridică, conform normelor de tehnică legislativă, marcarea alineatului nu era necesară. Reiterăm observația și pentru **art.8** și **9**.

i) La **art.8**, pentru o corectă informare, în locul sintagmei „prin Legea nr.188/2002” trebuia scris „prin Legea nr.180/2002”.

j) La **art.10**, întrucât, sintagma „orice alte dispoziții contrare se abrogă” nu este consacrată în planul normelor de tehnică legislativă, ar fi fost necesar ca aceasta să fie înlocuită cu precizarea expresă a prevederilor legale avute în vedere spre abrogare.

Semnalăm că Legea nr.469/2002 privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei contractuale, precum și actele subsecvente acesteia au fost abrogate prin Legea nr.246/2009.

k) La **art.11**, având în vedere că, potrivit dispozițiilor art.10 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, legile și celelalte acte normative adoptate de Parlament, ordonanțele și hotărârile Guvernului se publică în Partea I a editorialului invocat, sintagma „în Monitorul Oficial al României, Partea I” nu era necesară.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 1094/28.09.2009